

Майя ГАРБУЗЮК

На шляху до МІТу

1 березня біжучого року в Києві відбулася Всеукраїнська конференція театральних критиків, дослідників історії театру, працівників театральних музеїв та бібліотек. Її організатори – Міністерство культури і мистецтв України, Національна Спілка театральних діячів України, Київський державний інститут театального мистецтва імені Івана Карпенка-Карого, Тимчасовий комітет Українського національного центру Міжнародного інституту театру. Від департаменту творчої роботи НСТДУ координатором конференції виступив Сергій Проскурня. До робочої групи з проведення конференції увійшли Валентина Грицук, Наталія Катериненко (координатори), Сергій Васильєв, Наталія Владимірова, Леонід Криворучко, Ада Сап'юлкіна.

Необхідність скликання конференції було визначено подальшими кроками Тимчасового комітету Українського національного центру Міжнародного інституту театру (див. “Просценіум”, ч.3(4)/2002. С. 117–118). Однією з вимог процедури входження до Міжнародного інституту театру є створення в країні професійно орієнтованих гільдій представників різних театральних спеціальностей. Згідно з існуючим світовим досвідом, учасникам конференції було запропоновано створити три об'єднання (“Асоціацію театральних критиків України”, “Федерацію дослідників історії театру України”, “Асоціацію працівників бібліотек та музеїв сценічного мистецтва України”), обрати керівні органи цих структур.

Роботу конференції розпочав ректор КДІТМ імені Івана Карпенка-Карого, кандидат мистецтвознавства, академік Академії мистецтв України, професор Ростислав Пилипчук. У вітальному слові він зазначив, що проведення такої установчої конференції в стінах інституту більш ніж символічне, адже саме в Київському театальному готують фахівців усіх трьох напрямків. Професійні проблеми випускників навчального закладу, створення умов для максимальної реалізації їх потенціалу є питанням надзвичайної ваги. Ростислав Пилипчук також зупинився на найгостріших проблемах сучасної української історичної театрознавчої науки, на потребі консолідації зусиль усіх істориків театру України.

Голова Комітету з питань культури та духовності Верховної ради України, голова НСТДУ Лесь Танюк зосередив увагу слухачів на проблемах стосунків між сучасною театальною критикою і театрами. Через руйнацію професійних, етичних засад такого спілкування тепер, на думку Л. Танюка, ми втратили можливість створювати об'єктивну картину театального життя України; вкрай необхідними є підведення підсумків сезонів, обмін інформацією, новинами творчого життя. Особливо гостро Л. Танюк говорив про критичний стан, в якому перебувають центральні столичні часописи “Український театр” та “Культура і життя”.

Доповідь, яку виголосив Сергій Васильєв, мала назву “Критика без театру. Театр без критики” і стосувалася най-

болючіших проблем у цій галузі. Йшлося про абсолютну роз'єднаність театру й театальної критики, відсутність фахових видань, засилля псевдотеатрознавців, захист авторських прав театального критика. Не обійшлося і без критики. На думку С. Васильєва, “ми пишемо такі тексти, які не діалогізують із часом... Ми повинні поєднувати доступність слова із тим, що хочемо сказати... Інколи журналісти краще, ніж ми, відчувають час і читача...”

У співдповіді Олександр Клековкін, відгукуючись на заклик свого колеги пропонувати реальні практичні вирішення проблем, наголосив на тому, що праця театрознавця завжди повинна мати кінцевий реальний результат, певну друковану чи тиражовану продукцію. О. Клековкін запропонував створити потужні інформаційні бази, як це зроблено сьогодні в країнах Європи. Так, за прикладом Англії, Франції, Іспанії необхідно й в Україні створити цифрові версії драматургічних творів, створити архівну базу фільмів-вистав тощо.

Вчений секретар Музею театального, музичного та кіномистецтва України Ада Сап'юлкіна, виступаючи від імені музейних працівників, розгорнула невтішну картину сьогодення найбільшого в Україні театального музею. В рік свого 80-річчя Музей опинився на межі кризи, що є наслідком глибокої фінансово-економічної політики. Згідно з нормативними документами, музей сплачує тридцятивідсотковий податок на прибуток! При цьому заробітна платня музейного працівника залишається вкрай низькою. Працівник музею залишається сьогодні соціально незахищеною людиною. Усе це вкупі спричиняє вплив фахівців і призводить не лише до економічної, а й до кадрової кризи.

Після перерви конференція продовжила роботу у секціях, де було обговорено пленарні доповіді, а також можливі кандидатури керівного складу об'єднань.

На підсумковому засіданні учасники конференції створили три об'єднання та обрали їх керівний склад. Асоціацію театральних критиків України очолив С. Васильєв; Федерацію дослідників історії театру України – Р. Пилипчук; Асоціацію працівників бібліотек та музеїв сценічного мистецтва А. Сап'юлкіна. До керівного складу також увійшли відомі й авторитетні в професійному середовищі фахівці: С. Васильєв, Г. Веселовська, В. Заболотна, О. Клековкін, Л. Криворучко, Г. Липківська, Р. Пилипчук, А. Сап'юлкіна, Н. Філіпченко.

Координаторам об'єднань НСТДУ надасть фінансову та технічну підтримку протягом року – задля створення центральних, а з часом регіональних осередків.

16 лютого відбулась установча конференція Асоціації драматургів України, на якій головою обрано Н. Мірошніченко (Неда Неждана). 7 березня було створено ще одне професійне об'єднання – Асоціацію сценографів, театральних художників, технічних працівників театрів України. На чолі Асоціації стали співголови: А. Александрович-Дочевський, О. Бурлін, М. Френкель.

Отже, робота Тимчасового комітету Українського національного центру МІТу триває, набуваючи реальних вимірів. На обрії все виразніше бачаться європейські театральні ландшафти, шлях до яких ми почали спільно долати...